

УДК. 159. 99

АКТУАЛІЗАТОРСЬКА ТА МАНІПУЛЯЦІЙНА МОДЕЛІ СПІЛКУВАННЯ

Студ. С.П. Бойко, гр. ЗПТ-13

Наук. керівник доц. А.В. Колодяжна

Київський національний університет технологій та дизайну

Актуалізатор - це людина, яка розуміє свою унікальність і знає, що саме ця унікальність є самою її цінністю. Він сприймає себе таким, який він є, позитивно ставиться до себе, визнає свої сильні і слабкі сторони, спокійно або навіть з вдячністю реагує на конструктивну критику. Терпляче і спокійно ставиться до своїх і чужих недоліків.

У відмінності від маніпуляційної моделі спілкування – «Я – Воно», перебільшення в собі певної риси, актуалізаторська модель спілкування заснована на позиції – «Я – Ти», на рисах актуалізатора: чесність, усвідомленість, свобода, довіра і висока самоцінність, на подоланні власних маніпуляцій через їх усвідомлення і на щирому безпосередньому вираженні почуттів.

Спілкування в системі «Я—Ти» можна назвати суб'єкт-суб'єктивним воно передбачає рівноправність сторін. Таке спілкування є двобічне, тому що в ньому виникає справжній діалог. Діалог — це розмова між двома або кількома особами, які прагнуть зрозуміти один одного. Вони цінують один одного, вражають партнера особистістю, вартою поваги.

Головні принципи актуалізатора:чесність, усвідомленість, свобода, довіра, висока самоцінність.

Ставлення маніпулятора до інших - об'єктне, дистанційне. Ставлення актуалізатора - суб'єктне; він спілкується тісно, на короткій дистанції.

Принциповою відмінністю поведінки актуалізатора від маніпулятора виступає повага до особистості людини і принципове рівність і відкритість прийомів впливу. В основі актуалізаторського спілкування лежить прагнення викликати симпатію співрозмовника шляхом збудження в своїй свідомості неформального інтересу до його особи, вміння налаштуватися на його хвилю.

Але актуалізатор - це теж не ідеальна особистість. У нього також можуть бути недоліки. Він може бути дуже розумним, впертим або марнотратним. Але він ніколи не може бути безрадісним і байдужим.

Перетворення потенціалів маніпулятора в потенціали актуалізатора: Диктатор – Лідер; Ганчірка – Співчуваючий; Калькулятор – Уважний; Прилипала – Вдячний; Хуліган – Напористий; Славний хлопець – Дбайливий; Суддя – Виразник; Захисник – Водій.

Мета актуалізаційної моделі - розвинути в собі здатність чесно проявляти свої щирі почуття.

Безпосередні форми вираження почуттів дозволяють більш відверто і прямо висловлювати свої переживання, допомагають краще зрозуміти, що саме на душі, які почуття, і стверджують актуалізаторську модель спілкування.

Отже, маніпулятор - це багатогранна особистість з антагоністичними протилежностями в душі; актуалізатор - багатогранна особистість з взаємодоповнюючими протилежностями.

Маніпулятор грає роль, він не усвідомлює можливостей актуалізації. Тому актуалізатор знає свої потреби, довіряє своїм почуттям, дозволяє мати свої бажання і допускати помилки, радіє гідного супротивника, пропонує при необхідності допомогу, тим, хто її потребує, не боїться бути конструктивно агресивним.

Кожен з нас об'єднує в собі і маніпулятора і актуалізатора, в наших силах вплинути на їх співвідношення, замінюючи маніпулятивні форми поведінки на актуалізаційні.